

транспортно-логістичної системи України. Економіка і суспільство. 2018. № 18. С. 166–172.

4. Савенко С.В. Развитие транспортно-логистических центров в европейском регионе URL: <http://transportinform.com/logistika/315-razvitie-transportno-logisticheskikhcentrov.html>.

Заболотний Микола

(науковий керівник: канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і торгівлі ЗУНУ Бойчик І.М.)

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА

Виробничі підприємства в Україні сьогодні перебувають у такому економічному стані, коли йдеться не про розширення їх «зони впливу» на ринку, а про звичайне виживання за умов нестабільності їх внутрішнього і зовнішнього середовища. За цих умов не можливо оминати поняття їх конкурентоспроможності, яка показує їх здатність боротися та виживати в умовах конкуренції. Тому перед кожним підприємством постає питання, як ефективно управляти власним бізнесом, щоб досягти відповідно високого рівня конкурентоспроможності. Тут на допомогу приходять певна стратегія управління, яка дозволяє підприємству на основі використання свого власного потенціалу, зміцнювати позиції на ринку, а, за сприятливих умов, ще й розвиватися і розширювати сферу впливу.

За досить глибокого дослідження питань стратегічного управління і питань конкурентоспроможності, на сьогодні недостатньо вивченими і висвітленими для широкого загалу зацікавлених суб'єктів залишаються питання стратегічного управління конкурентоспроможністю виробничих підприємств. Тому, на нашу думку, важливими є питання дослідження теоретичних і прикладних аспектів стратегічного управління конкурентоспроможністю виробничих підприємств в умовах нестабільності середовища їх функціонування.

Забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства орієнтується на ефективне управління ним як системою, яка повинна бути спрямована на вирішення таких завдань: дослідження потреб споживачів та їх (потреб) розвиток; оцінку ринкової поведінки конкурентів, їх виробничих та комерційних можливостей; дослідження трендів розвитку ринку; дослідження середовища функціонування підприємства; забезпечення виробництва такого товару, який мав би переваги перед товарами конкурентів.

Попри представлення у науковій літературі досить різноманітних визначень сутності процесу управління конкурентоспроможністю, вважаємо, що найбільш простим і ємним є визначення управління конкурентоспроможністю підприємства як певного аспекту його менеджменту, спрямованого на формування, розвиток і реалізацію конкурентних переваг та забезпечення життєздатності підприємства як суб'єкта економічної конкуренції [1]. Основна мета управління конкурентоспроможністю підприємства полягає в забезпеченні ефективної діяльності та розвитку підприємства за умов нестабільності та мінливості чинників внутрішнього і зовнішнього середовища.

У науковій літературі виокремлюють три класичні підходи до управління конкурентоспроможністю: системний, процесний та ситуаційний [2].

Системний підхід до управління підприємством розглядає його як систему, що складається з окремих елементів, внутрішніх і зовнішніх зв'язків, які впливають на його функціонування. Система управління конкурентоспроможністю підприємства – це сукупність організаційної структури, процесів, технологій, положень, ресурсів тощо. Суб'єктами управління конкурентоспроможністю підприємства є коло осіб, які приймають управлінські рішення щодо формування конкурентних переваг, їх підтримання та нарощення. Об'єктом управління конкурентоспроможністю підприємства, перш за все, виступають бізнес-процеси створення та збуту продукції.

З позиції процесного підходу управління конкурентоспроможністю підприємства розглядається як процес реалізації певної сукупності управлінських функцій – формування цілей, планування, організації, мотивації й контролю діяльності щодо формування конкурентних переваг та забезпечення життєдіяльності підприємства. Такий підхід передбачає виділення певних етапів у процесі управління, а саме виявлення чинників впливу зовнішнього і внутрішнього середовища на рівень конкурентоспроможності підприємства; оцінка їхньої значущості; оцінка впливу цих чинників на рівень конкурентоспроможності підприємства та його кількісне визначення; прогнозування зміни рівня конкурентоспроможності підприємства в умовах мінливого середовища; з'ясування шляхів і методів підвищення конкурентоспроможності; розробка комплексу заходів щодо підвищення конкурентоспроможності; оцінка витрат на реалізацію розроблених заходів.

Ситуаційний підхід ґрунтується на використанні альтернативних способів і методів досягнення конкретної цілі залежно від обставин та умов в процесі прийняття і реалізації управлінських рішень. При цьому основними умовами підвищення конкурентоспроможності підприємств є формування сприятливого підприємницького середовища, матеріальної бази; залучення висококваліфікованого персоналу; сприяння розгортанню новітніх інформаційно-комунікативних технологій тощо.

Використання кожного з цих підходів залежить від низки внутрішніх і зовнішніх чинників функціонування виробничого підприємства на ринку.

Використані джерела

1. Клименко С.М., Омеляненко Т.В., Барабась Д.О. та ін. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник. К., КНЕУ. 2008. 520 с.
2. Заїка О.О. До питань про конкурентоспроможність підприємства. *Економіка і менеджмент культури*. 2013. 31. С. 81-84. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ekmk_2013_1_18.pdf.
3. Петрова А., Шеховцова І. Конкурентоспроможність підприємства в умовах нестабільності. Актуальні проблеми економіки та управління: зб. наук. праць.